

WIKIPEDIA – NOWE WYZWANIA DLA BIBLIOTEKAREK_RZY

JOANNA POTĘGA

BIBLIOTEKA AKADEMII PEDAGOGIKI SPECJALNEJ IM. MARII GRZEGORZEWSKIEJ W WARSZAWIE

JOLANTA DRZEWAŁOWSKA

WIKIMEDIA POLSKA

(W ZASTĘPSTWIE KLARY SIELICKIEJ-BARYŁKI)

WIKIMEDIA POLSKA

Jesteśmy organizacją non profit - organizacją pożytku publicznego

Zajmujemy się rozwijaniem

- polskiej Wikipedii - encyklopedia (ponad 1,5 mln haseł)
- Wikimedia Commons - bank zdjęć i multimediiów (prawie 100 mln plików)
- Wikisłownika - polska wersja ponad 100 tys haseł - jest największy na świecie
- Wikiźródła - e-biblioteka za darmo - prawie ćwierć miliona książek
- Wikidanych - największy zbiór danych za darmo na świecie
- i innych tzw. projektów siostrzanych Wikipedii

Nie ma organizacji “takich jak nasza”, jako jedyni w Polsce możemy używać logo Wikipedii

WIKIMEDIA POLSKA

Co robimy?

- działania promujące i rozwijające wolną wiedzę
 - edytony, szkolenia, materiały edukacyjne
- działania integrujące społeczność wolnej wiedzy
 - Złoty Wiki, Rekord Guinnessa, lokalne spotkania
- partnerstwa z instytucjami kultury i edukacji w ramach działań GLAM-Wiki i Wiki Edukacja
- konkursy edycyjne m.in. (Nie)znane Kobiety Wikipedii, Miesiąc Wyróżnionego Artykułu, WikiWalentynki
- konkursy fotograficzne: Wiki Lubi Zabytki, Wiki Science Competition

Wspieramy wolontariuszy i wolontariuszki, którzy codziennie tworzą treści, a także zachęcamy nowe osoby, organizacje i instytucje do włączania się w upowszechnianie wiedzy.

1

WIKIPEDIA JAKO ŹRÓDŁO WIEDZY

- Podstawowe informacje o Wikipedii jako jednym z największych źródeł wiedzy online
- Znaczenie jakości treści i jej wpływ na użytkowników

PODSTAWOWE INFORMACJE O WIKIPEDII

- 321 języków, ponad 60 mln artykułów
- polska Wikipedia powstała 26 września 2001
- ponad 1,5 miliona haseł
- 26 milionów użytkowników miesięcznie
- 3 miliardy odsłon w 2022 roku
- może ją edytować każdy (o ile będzie przestrzegać zasad) -
tworzona przez wolontariuszy

ZNACZENIE JAKOŚCI TREŚCI I JEJ WPŁYW NA UŻYTKOWNIKÓW

Wiarygodność informacji

Wysoka jakość treści oznacza wiarygodne informacje.

Edukacja i nauka

Jakość treści na Wikipedii wpływa bezpośrednio na jakość edukacji i nauki, - wykorzystanie przez uczniów i studentów

Globalny dostęp do informacji

Wysoka jakość treści pozwala na globalny dostęp do informacji

Kultura otwartości i współpracy

Jakość treści jest kluczowym elementem tej kultury, ponieważ wspiera zaufanie i skuteczną współpracę

Wpływ na ranking w wyszukiwarkach

Wysoka pozycja wyszukiwania, zwiększa widoczność i dostęp do informacji.

Zaufanie użytkowników

Zaufanie użytkowników jest kluczowe dla sukcesu platformy

2

KORZYŚCI ZE WSPÓŁPRACY BIBLIOTEK Z WIKIPEDIĄ

- Omówienie korzyści ze Współpracy Bibliotek z Wikipedią
- Przykłady konkretnych projektów i inicjatyw
- Wikirezydencja w bibliotece

KORZYŚCI ZE WSPÓŁPRACY BIBLIOTEK Z WIKIPEDIĄ

KORZYŚCI SĄ OBUSTRONNE

DOSTĘP DO ZASOBÓW BIBLIOTECZNYCH

Współpraca z bibliotekami umożliwia Wikipedii korzystanie z tych zasobów, co przyczynia się do poprawy jakości i rzetelności treści na platformie.

WERYFIKACJA ŹRÓDEŁ I POPRAWA JAKOŚCI INFORMACJI

Bibliotekarze specjalizują się w zarządzaniu informacją i weryfikacji źródeł. Ich zaangażowanie w proces redagowania Wikipedii przyczynia się do poprawy jakości treści poprzez dostarczanie wiarygodnych źródeł, co z kolei wpływa na reputację Wikipedii jako wiarygodnego źródła informacji.

EDUKACJA I PROMOCJA UMIEJĘTNOŚCI INFORMACYJNYCH

Współpraca umożliwia WMPL organizowanie warsztatów, szkoleń i innych działań edukacyjnych, które wspierają rozwój umiejętności informacyjnych wśród redaktorów i użytkowników

UTRWALANIE LOKALNEJ HISTORII I KULTURY

Współpraca pozwala na uzupełnianie brakujących informacji na temat regionalnych wydarzeń, postaci czy tradycji

KORZYŚCI DLA ODBIORCÓW

LEPSZA JAKOŚĆ = WIĘCEJ MOŻLIWOŚCI

- wyszukiwarki
- platformy fact-checkingowe
- analiza i badania danych
- aplikacje turystyczne i przewodniki miejskie
- systemy rekomendacji
- muzea i instytucje kultury
- sztuczna inteligencja (od chat botów po ChatGPT)
- grafy wiedzy
- narzędzia do wizualizacji
- platformy edukacyjne
- aplikacje do nauki języków
- platformy genealogiczne
- systemy CRM

i inne

PRZYKŁADY PROJEKTÓW I INICJATYW

2018

Pierwsza akcja
#1Lib1Ref
--> coroczna

więcej: slajd 19

2019

13. grudnia 2019 w siedzibie APS w Warszawie, odbyło się 39. spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej ZG SBP „O bibliografii regionalnej w Wikipedii”

2021

Śląsk Cieszyński
w Wikipedii

Idea upowszechnienia wiedzy o regionie,
języku i kulturze Śląska Cieszyńskiego

Biblioteki: Książnica Cieszyńska,
Muzeum Śląska Cieszyńskiego,
Biblioteka Tschammera, Ośrodek
Dokumentacyjny Kongresu Polaków w
Republice Czeskiej, Biblioteka Miejska
w Cieszynie, Regionální knihovna
Karviná,

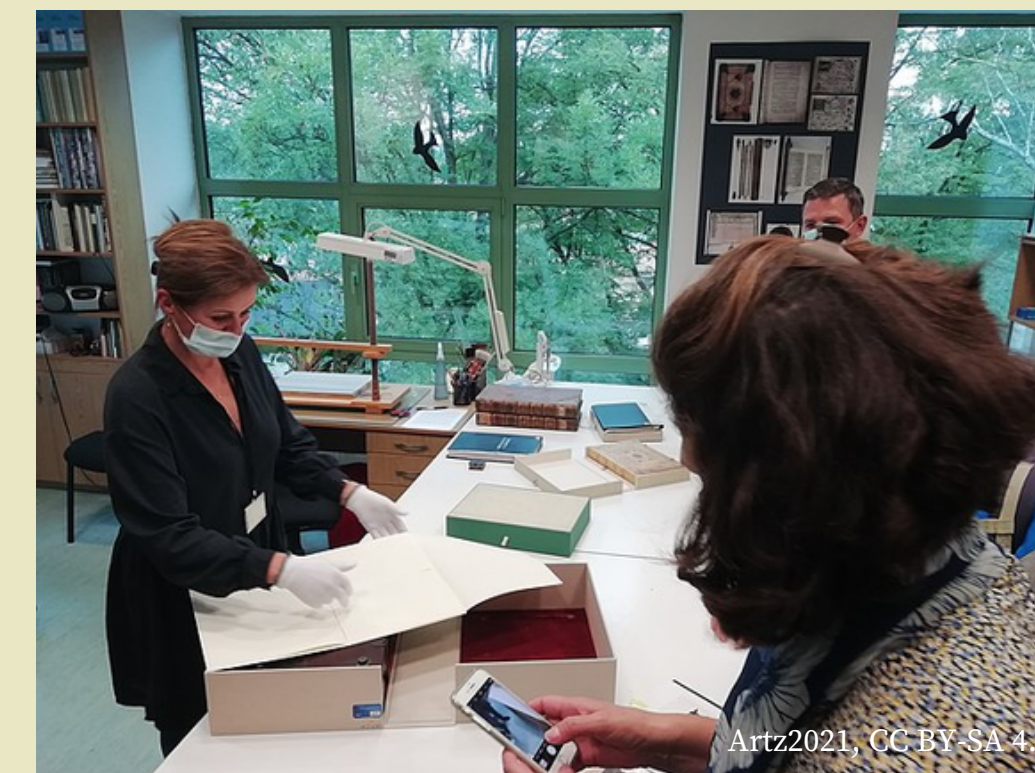
2020

marzec - duże szkolenie
biblioteczne w Krakowie.
Wykład i edyton: warsztaty.
Po wykładzie Klary -
warsztaty dla regionalistów

Artz2021, CC BY-SA 4.0

Zwiedzanie Książnicy Cieszyńskiej

Artz2021, CC BY SA 4.0

Wikimedianie z Polski i Czech w Książnicy Cieszyńskiej.
Pracownia konserwacji papieru

PRZYKŁADY PROJEKTÓW I INICJATYW

2022
2023

Wikipedia na Kurpiowszczyźnie

W wakacje 2022 i 2023 angażujemy lokalną społeczność do wspólnej pracy na rzecz uzupełniania Wikipedii o kluczowe dla Kurpiowszczyzny informacje.

Współpraca m.in. z Gminna Biblioteka Publiczna w Kadzidle

Maria Weronika Knoch CC BY SA 4.0

Edyton w Bibliotece w Kadzidle 2022

Jolanta Drzewakowska CC BY SA 4.0

2023

WikiMatejko

Akcja edycyjna WikiMatejko, czyli Matejko w Wikipedii to projekt, który odbywa się w ramach Roku Matejki oraz towarzyszy trwającej w Muzeum wystawie "Matejko. Malarz i historia".
Współpraca m.in. Biblioteka Muzeum Narodowego w Krakowie

Robert Drózd, CC BY-SA 4.0

WIKIREZYDENCJA

Wikipedysta-rezydent lub też wikipedystka-rezydentka – to osoba współtworząca projekty Wikimedia, która zajmuje się współpracą z konkretną instytucją kultury w ramach obszaru GLAM (Galleries, Libraries, Archives, Museums) lub też inną instytucją działającą w obszarze edukacji.

Praca, którą wykonuje, jest zazwyczaj wynagradzana przez tę instytucję.

Rolą wiki-rezydenta jest przykładowo dbanie o to, żeby kolekcja wybranej instytucji była rzetelnie opisana w Wikipedii.

Panel z wikirezydentami podczas Konferencji Otwarte Dziedzictwo, 30 października 2023, Katowice

WIKIREZYDENCJA W BIBLIOTECE

WIKIREZYDENT

Różne formy współpracy z instytucją: UoP, zlecenie, inicjatywa własna

Opieka (dobre opisy: wikidane, kategorie) nad zbiorami instytucji, które już są w Wikipedii

Dodawanie nowych zasobów: treści, grafik, opisów, organizacja wydarzeń

KORZYŚCI DLA BIBLIOTEKI

Zaopiekowane zbiory w dobrej jakości, podpisane, że pochodzą z biblioteki

Wikirezydent jmoże policzyć, zrobić statystyki. Może promować swój zasób (linki do swoich zasobów)

Powstają hasła inspirowane zasobami instytucji np. Jawnutka

Instytucja uczy się jak otwierać swoje zasoby

W przypadku problemów, błędów, Wikirezydent, wie, jak zareagować

KORZYŚCI DLA WIKIŚWIATA

dostęp do nowych zasobów: artykułów

inspiracje do nowych haseł

możliwość wykorzystania na innych Wikipediach

Konsultacje: Grzegorz Gogacz

WSPÓŁPRACA

Biblioteka Publiczna
m.st. Warszawy
Biblioteka Główna
Województwa Mazowieckiego

**BIBLIOTEKA
NARODOWA**

POLONA/

STOWARZYSZENIE
BIBLIOTEKARZY
POLSKICH

3

EDUKACJA I SZKOLENIA

WIKIMEDIA
POLSKA

ROLĄ BIBLIOTEKARZY W EDUKACJI UZYTKOWNIKÓW WIKIPEDII

SZKOLENIA W ZAKRESIE KORZYSTANIA Z ZASOBÓW BIBLIOTECZNYCH

Wprowadzając ich do systemów katalogów, baz danych, i innych narzędzi, bibliotekarze wspierają redaktorów w znajdowaniu rzetelnych i wiarygodnych źródeł

PROMOCJA UMIEJĘTNOŚCI KRYTYCZNEJ OCENY ŹRÓDEŁ

Pomagają zrozumieć, jakie są kryteria wiarygodności, jak rozpoznawać obiektywne informacje, i jak unikać fałszywych lub niepewnych źródeł

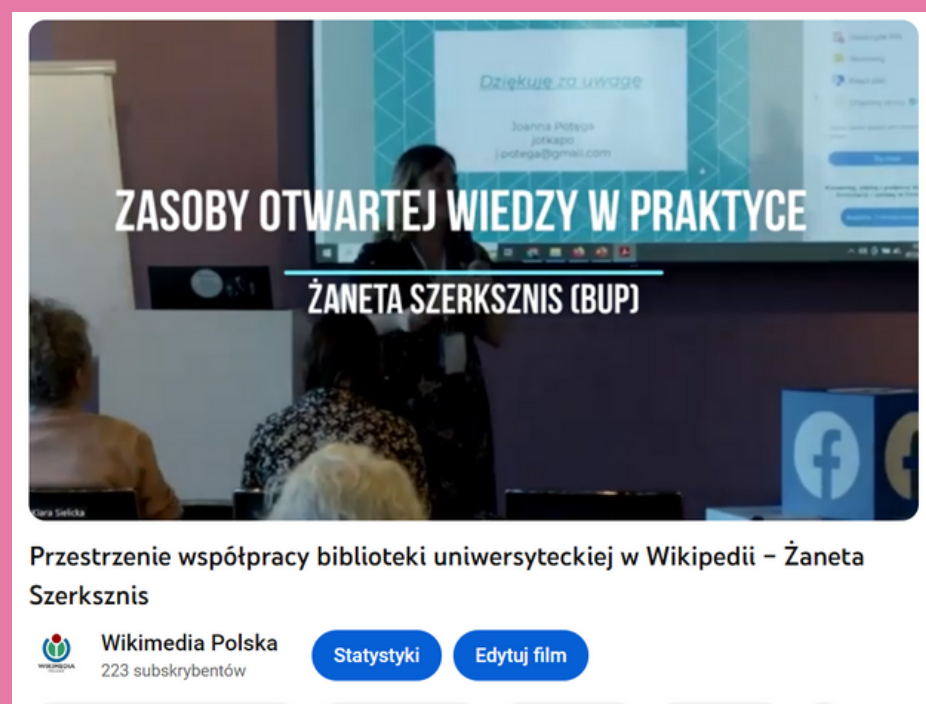
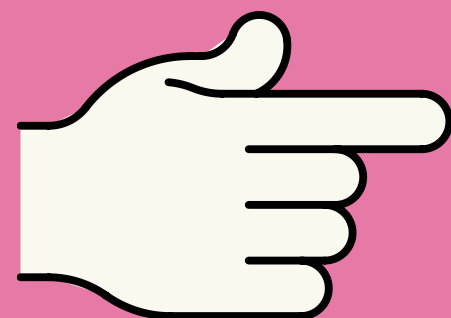
WSPARCIE W POSZUKIWANIU INFORMACJI LOKALNYCH

Bibliotekarze, posiadając lokalną wiedzę i dostęp do archiwów, mogą być cennym źródłem informacji dotyczących lokalnej historii, kultury czy wydarzeń

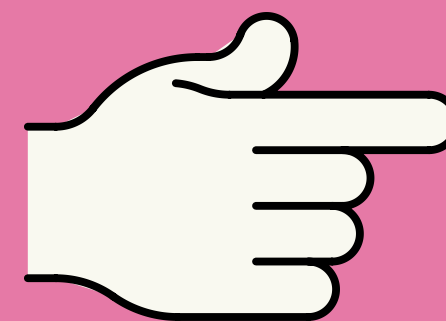
DZIAŁANIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE PRAW AUTORSKICH

Promowanie idei otwartych i wolnych licencji, legalnego i zgodnego z prawem korzystania z materiałów dostępnych w sieci, wspieranie tworzenia otwartych i wolnych zasobów

PRZYKŁADY WARSZTATÓW I SZKOLEŃ PROWADZONYCH PRZEZ BIBLIOTEKARZY

Żanety zajęcia o Wikipedii dla szkoły podstawowej: 18 maja 2023,
Poznański Festiwal Nauki i Sztuki (w ramach wiosennego
lib1ref)
Żaneta Szerksznis
Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu
Oddział Informacji i Transferu Wiedzy
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

WIKITEKA -
bibliotekarki
szkolne
Prezentacja
Wioletty Matusiak

PRZYKŁADY WARSZTATÓW I SZKOLEŃ PROWADZONYCH PRZEZ WMPL

Szkolenia dla bibliotek uczelnianych

- Biblioteka Wojskowej Akademii Technicznej
- Biblioteka UAM,
- Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego

Szkolenia dla instytucji wraz z bibliotekami

- Państwowa Akademia Nauk
- Akademia Pedagogiki Specjalnej

Szkolenia dla bibliotek publicznych:

- Ostrołęka
- Lublin
- Biblioteka Śląska

Szkolenia dla członków, członkiń Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

KLARA SIELICKA-BARYEKA

Pracownicy/ce Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego podczas edytynu #1Lib1Ref Wiosenne porządki

ESTERA KOCIOLEK, CC BY-SA 3.0

Uczestnicy/czki wiosennych porządków, 1Lib1Ref.
Biblioteka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.
Poznański Festiwal Nauki i Sztuki 2023

PRZYDATNE LINKI

- strona o akcji 1Lib1Ref (jeden bibliotekarz, jeden przypis), służy również do rejestracji: www.1lib1ref.org
- strona do wyszukiwania artykułów i fragmentów artykułów w których potrzebny jest przypis to CitationHunt czyli: <https://citationhunt.toolforge.org/pl?id=ead275f9>
- szukanie informacji o książkach po ISBN na Wikipedii: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Specjalna:Książki/9788326709012>
- ocena jakości artykułów na Wikipedii w wielu językach za pomocą narzędzia WikiRank (wystarczy wpisać hasło z Wikipedii lub wkleić link do tego hasła) <https://pl.wikirank.net/>
- ocena jakości przypisów na Wikipedii w wielu językach za pomocą narzędzia BestRef (wystarczy wpisać ISBN lub wkleić link do strony): <https://bestref.net/>

Sercem Wikipedii są przypisy bibliograficzne

“IMAGINE A WORLD WHERE EVERY LIBRARIAN ADDED ONE MORE REFERENCE TO WIKIPEDIA”

- 15-te urodziny Wikipedii - @WikiLibrary (15–23 stycznia 2016 r.)
- jasno określona grupa docelowa (zbieżność celów i działań)
- media społecznościowe (Twitter)
- hashtag - #lib1ref
- niski próg uczestnictwa “mikrowkład” - jeden element z wielu etapów tworzenia artykułu (przypisy)
- proste narzędzie „Citation Hunt” <https://citationhunt.toolforge.org/pl?id=e0fd4241>

EFEKTY AKCJI #1LIB1REF 2016

- strony kampanii przekroczyły 29 000 odsłon w grudniu 2015 i styczniu 2016
- informacje o akcji na blogach i portalach społecznościowych: Facebook, Twitter, LinkedIn
- hashtag #1lib1ref w ponad 1100 postach na Twitterze autorstwa ponad 630 użytkowników (3,6 miliona użytkowników i 5,5 miliona wyświetleń)

- #1lib1ref dla 1232 poprawek na 879 stronach, autorstwa 327 użytkowników w 9 językach (analiza zmian dokonanych w tym okresie: tylko około 1/2 uczestników korzystało z hashtagu)
- najaktywniejsze społeczności: angielskie, hiszpańskie i katalońskie

WIKIPROJEKT:BIBLIOTEKA

2016

współpraca z SBP OM
szkolenia dla bibliotekarzy

2017

"100 haseł na 100-lecie SBP"
maraton edycyjny

- lepsze opisanie w Wikipedii wszelkich tematów związanych z bibliotekami, bibliotekarstwem, bibliotekoznawstwem, bibliologią i tematami pokrewnymi, a także biogramów
- wypracowanie kryteriów encyklopedyczności bibliotekarzy i bibliotek (BUAM, Zespół Historyczno-Pamiętnikarski SBP)
- regionalia (Zespół ds. Bibliografii Regionalnej ZG SB i Kraków)

#1LIB1REF POLSKA

15.01-5.02, 15.05-5.06 - Wiosenne porządki

- 2 wydarzenia* (Warszawa)
- 19 uczestników*
- 120 przypisów
- 7 miejsce na świecie

- 3 wydarzenia* (+Katowice)
- 28 uczestników*
- 35 przypisów
- poza 10-tką

- 5 wydarzeń*(+online) (+Poznań)
- 70 uczestników*
- ok. 400 przypisów
- 7 miejsce na świecie

- 5 wydarzeń*
- 50 uczestników* (nagrody)
- 4635 przypisów
- 2 miejsce na świecie (1 - Serbia)**

- 2 wydarzenia*
- 28 uczestników* (nagrody)
- 1386 przypisów
- 3 miejsce na świecie, a 2 w regionie CEE! (1 - Serbia)**

- 7 wydarzeń* (+Białystok)
- 94 uczestników* (nagrody)
- 4611 przypisów
- 2 miejsce na świecie (1 - Serbia)**

2018

2019

2020

2021

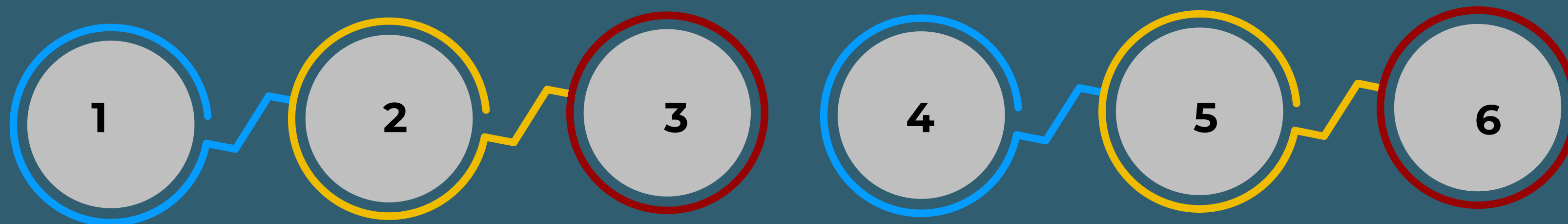
2022

2023

*wydarzenia i uczestnicy zarejestrowani na stronie projektu (nie zostali wliczeni wszyscy edytorzy) <https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:1Lib1Ref>

** edycja zimowa

JAK BIBLIOTEKARKI_BIBLIOTEKARZE I BIBLIOTEKI MOGĄ WZIĄĆ UDZIAŁ W TEJ AKCJI

1 Organizuj wydarzenia edukacyjne w bibliotece

2 Zarejestruj się na stronie "1Lib1Ref"

3 Znajdź artykuł, który wymaga uzupełnienia źródłami

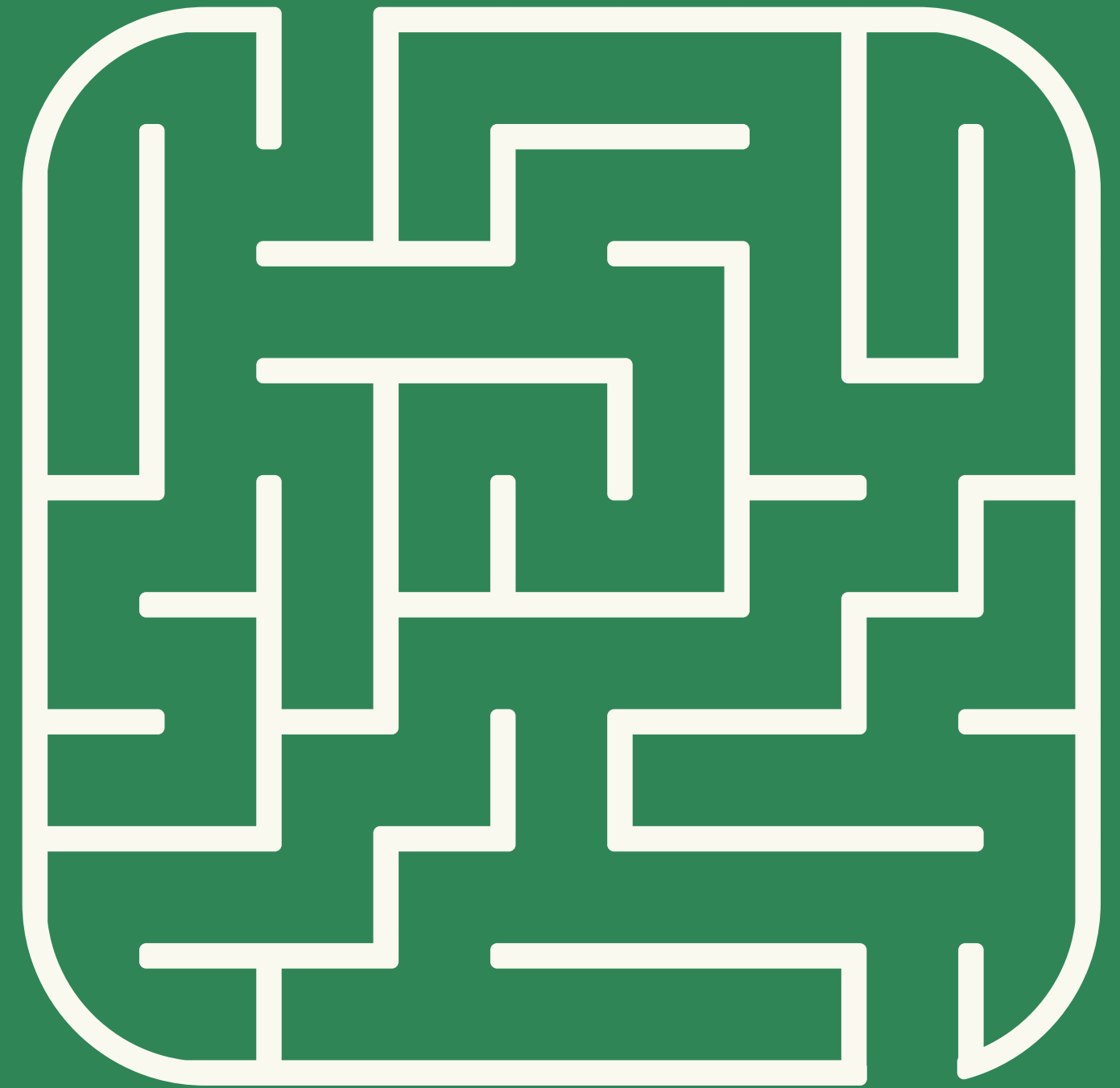
4 Dodaj przypis do artykułu

5 Podziel się swoim udziałem: hashtag #1lib1ref

6 Bądź aktywny w społeczności

WYZWANIA I TRUDNOŚCI

WYZWANIA, TRUDNOŚCI

ENCYKLOPEDYCZNOŚĆ

co i kiedy można uznać za encyklopedyczne

KONFLIKTY EDYCJI

dochodzenie do konsensusu w drodze dyskusji

WYSOKI PRÓG WEJŚCIA DLA NOWYCH UŻYTKOWNIKÓW

trudności w obsłudze platformy, włączanie się do poszczególnych etapów tworzenia artykułu (przypisy sekcje, infoboksy, itp.)

PRACA NAD WIKIPEDIĄ A POLITYKA INSTYTUCJI

uzgodniona spójna polityka oraz ramy dla bibliopedystów, zaplanowane działania i prace

DOPASOWYWANIE ŹRÓDEŁ DO PODANYCH FAKTÓW

AKCEPTACJA SPOŁECZNOŚCI BIBLIOTECZNEJ

w niektórych przypadkach istnieje opór wśród pracowników bibliotek wobec współpracy z Wikipedią, głównie z powodu stereotypów dotyczących jakości i rzetelności treści na tej platformie

CZY PRACA NAD WIKIPEDIĄ MOŻE BYĆ UZNANA ZA UMIEJĘTNOŚĆ I CZYNNOŚĆ ZAWODOWĄ

BARDDZO DZIĘKUJEMY

Joanna Potęga

Akademia Pedagogiki Specjalnej

jpotega@aps.edu.pl

<https://www.linkedin.com/in/joanna-potega-1b633726/>

Jolanta Drzewakowska

Wikimedia Polska

jolanta.drzewakowska@wikimedia.pl

<https://www.linkedin.com/in/jolanta-drzewakowska/>

Klara Sielicka-Baryłka

klara.sielicka@wikimedia.pl

[Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0](#)

Joanna Potęga

Akademia Pedagogiki Specjalnej
jpotega@aps.edu.pl

Jolanta Drzewakowska

Wikimedia Polska
jolanta.drzewakowska@wikimedia.pl

mol

libron
ELIBRON sp. z o.o.

BIBLIO
ebookpoint

EBSCO

audiobook.pl

IBUK LIBRA PWN

EE
Central and Eastern European Online Library
www.ceeol.com